

**Töökorralduslik juhend lendorava levikukoridoride ja –võrgustiku planeerimiseks ja seireks,
ning metsamajandustegevuse suunamiseks**

Juhendi eesmärgiks on reguleerida RMK töökorraldust lendorava levikuvõrgustiku planeerimisel ja levikuvõrgustiku alal metsamajandamise korraldamisel. Juhendiga määratakse kriteeriumid levikuvõrgustiku aladel ja planeerimistegevusele levikuvõrgustiku täiendamiseks uute lendorava leiukohtade tuvastamisel.

MÕISTED

levikuvõrgustik – eraldise tasemel piiritletud metsamaa osa, mille sees rakendatakse metsamajandamise põhimõtteid, mis võimaldavad lendorava levikut elupaigast elupaika.

levikukoridor – levikuvõrgustiku sees paiknev ja antud juhendis määratud kriteeriumitele (punkt 1) vastav katkematu puistu, mis võimaldab lendoravate liikumise elupaigast elupaika.

peatuspaik – pikemate kui 2,5 km levikukoridoridele ettenähtud reeglina vahemikus 4-7 hektarit mitterajandatav mets, kus esinevad või on välja kujunemas lendorava elupaigale omased tingimused.

LKO – RMK looduskaitseosakond

MKO – RMK metsakorraldusosakond

BMS – LKO bioloogilise mitmekesisuse spetsialist

1. KRITEERIUMID LEVIKUVÕRGUSTIKU JA -KORIDORIDE NING PEATUSPAIKADE MÄÄRAMISEKS

- 1.1 Levikuvõrgustiku eesmärk on soodustada lendorava levikut kaitsealade ja püsielupaikade vahelisel metsamaal.
- 1.2 Levikuvõrgustiku planeerimisel RMK hallatavale metsamaale arvestatakse levikuks soodsate puistute paiknemist ning võimalikult lühikest distantssi ühendatavate lendorava elupaikade vahel.
- 1.3 Levikuvõrgustikku planeeritakse eraldise põhiselt.
- 1.4 Levikuvõrgustikku kuuluvatele eraldistele, mis paiknevad kaitseala, hoiuala või püsielupaiga piiranguvööndis (va lendorava püsielupaiga), lisanduvad käesolevast juhendist täiendavad nõuded ulatuses, mis pole vastuolus ala kaitsekorraga.
- 1.5 Lendorava levikut soodustavad vähemalt 400 meetrise vahemaa järgi puistud, milles on täidetud vähemalt üks kriteerium kolmest (olulisus kahanevas järjekorras):
 - 1) puistu I rindes vähemalt 15% haaba;
 - 2) puistu I rindes vähemalt 20% pehmet lehtpuud (sh vähemalt 5% haaba);
 - 3) jänese kapsa-mustika, naadi, angervaksa, mustika või karusambla-mustika kasvukohatüüp, mille koosseisus esineb haaba.
- 1.6 Levikukoridoriks sobivate puistute miinimum nõuded on toodud järgnevas tabelis, mille puhul peab olema täidetud üks kriteerium kahest: puistu kõrgus või puistu vanus lähtudes peapuuliigist

Puuliik	Puistu kõrgus	1A	1	2	3	4	5	5A
Mänd ja kõvad lehtpuud	15 m	35	40	50	65	95	120	120
Kuusk	15 m	40	45	55	70	95	120	120
Kask ja teised pehmed lehtpuud	12 m	20	25	35	45	65	70	70

- 1.7 Levikukoridori minimaalne puistu laius on 100 m, va järgmised erandid:
 1) RMK hallatava maatüki või metsamaa laius risti koridori suunaga on väiksem;
 2) BMS peab erandit põhjendatuks ja laius ei ole väiksem kui 75 m.
- 1.8 Levikukoridoris ei ole lubatud puistute katkestused või koridori laiuse vähendamine.
- 1.9 Pikemate levikukoridoride puhul kavandatakse 1,5-2 km vahemaa järel 4-7 hektarilised peatumispaigad lendoravale potentsiaalselt sobivas puistus, kui seal puudub teadaolev lendorava elupaik. Erandina võib jätta ka suuremaid peatuspaikasad, kui elupaigaks sobivad eraldised moodustavad katkematu terviku.
- 1.10 Peatuspaiga valikul eelistatakse jänesekapsa-mustika, naadi ja/või angervaksa kasvukohatüüpide haava enamusega või I rindes vähemalt 20% pehme lehtpuu (sh vähemalt 5% haaba) osakaaluga puistuid.

2. NÕUDED METSAMAJANDAMISELE LENDORAVA LEVIKUVÕRGUSTIKUS

- 2.1 Metsamajanduslike tööde teostamisega seatakse eesmärgiks, et jänesekapsa-mustika, naadi ja angervaksa kasvukohatüübi puistus säiliks I rinde koosseisus vähemalt 20% pehmet lehtpuud (sh vähemalt 5% haaba) eraldise kohta ajaks, millal juhendi punkti 1.6 kohaselt täidab puistu leviku koridori funktsioneerimiseks kehtestatud miinimumnõuded.
- 2.2 Tarna, osja, lodu, madal soo, mustika, karusambla-mustika, sõnajala, jänesekapsa, sinilille, jänesekapsa-kõdusoo, mustika-kõdusoo ja tarna-angervaksa kasvukohatüübis on eesmärgiks pehme lehtpuu osakaal 20 % eraldise kohta ajaks, millal juhendi punkti 1.6 kohaselt täidab puistu leviku koridori funktsioneerimiseks kehtestatud miinimum nõuded.
- 2.3 Nõudeid ei kehtestata kasvukohatüüpidele, mida pole nimetatud punktis 2.1 ja 2.2.

3 LENDORVA LEVIKUVÕRGUSTIKUGA SEOTUD PLANEERIMISTE GEVUSED

- 3.1 BMS kavandab levikuvõrgustiku ja -koridori uue elupaiga ühendamiseks olemasoleva lendorava võrgustikuga või elupaigaga. Samuti määrab lähtuvalt punktist 1.10 sobiva peatumispaiga asukoha.
- 3.2 BMS saadab kavandamisel oleva levikuvõrgustiku, -koridori ja/või peatuspaiga info varumisjuhile ja metsaülemale tutvumiseks.
- 3.3 Varumisjuht kontrollib 7 päeva jooksul levikukoridoriks ja peatuspaigaks valitud eraldiste valimit, et välistada lageraie nendel eraldistel ning teeb vajadusel 14 päeva jooksul muudatusettepanekud BMS-le.
- 3.4 Metsaülem kontrollib levikukoridoriks ja peatuspaigaks valitud eraldiste valimit ning teeb vajadusel 14 päeva jooksul muudatusettepanekud BMS-le.
- 3.5 Varumisjuhi ja metsaülema ettepanekute põhjal BMS vajadusel korrigeerib levikuvõrgustiku, -koridori ja/või peatuspaiga valikut ning edastab eraldiste loetelu MKO piirkonna metsakorraldusjuhile takseerandmetesse kaitsepõhjuse märke kandmiseks.
- 3.6 Metsakorraldaja teeb 14 päeva jooksul alates tööülesande saamisest märke eraldise takseerandmetesse

- 3.7 BMS otsustab looduslike mõjurite tõttu hävinud peatuspaiga, toimimast lakanud levikukoridori ja/või -võrgustiku ümberpaigutamise või kaitse alt välja arvamise.
- 3.8 Praakerid ja metsakasvatajad tagavad levikuvõrgustikus olevate eraldiste hooldusraiel punktis 1 ja 2 toodud tingimuste täitmise.
- 3.9 BMS seirab igal aastal, perioodil märtsist kuni maini peatuspaiga alasid, et teha kindlaks, kas alasid on kasutanud lendoravad. Seire kohta koostatakse seirearuanne, mis salvestatakse dokumendihaldussüsteemis ja saadetakse informatsiooniks regioonijuhile, MKO piirkonna metsakorraldusjuhile ja metsaülemale.